

VIOLENȚA ÎN ȘCOLI ȘI ROLUL ASISTENTULUI SOCIAL

- *punct de vedere al GIT „Protecția copilului și familiei / Educație și prevenirea abandonului școlar” -*

Cazurile de violență din școli precum cele semnalate recent în mass-media la Bistrița și Pitești, readuc în atenție o întrebare importantă: cum intervenim nu doar atunci când un incident se produce, ci pentru a preveni repetarea lui?

Fenomenul nu este unul izolat. Între septembrie 2025 și februarie 2026, în unitățile de învățământ au fost înregistrate 1.541 de fapte penale, aproape 60% dintre acestea fiind acte de violență fizică.¹

Atunci când un copil este agresat, protecția și siguranța lui sunt prioritare. În același timp, copilul care manifestă un comportament violent are nevoie de intervenție, de responsabilizare și de sprijin pentru a înțelege consecințele faptelor sale și pentru a-și schimba comportamentul. A înțelege ce se află în spatele violenței nu înseamnă a o justifica, ci a identifica ce trebuie făcut pentru ca situația să nu se repete.

Din perspectiva asistentului social, nu ne putem limita la ceea ce se vede în școală. Comportamentul unui copil este profund influențat de experiențele din familie, de expunerea la violență, de neglijare, de lipsa sprijinului sau de alte dificultăți sociale. Aceste împrejurări nu justifică agresiunea, dar trebuie cunoscute pentru a putea stabili o intervenție potrivită.

Rolul asistentului social în școală

Asistentul social este specialistul care are competențele necesare pentru a evalua situația socială și familială a copilului, pentru a identifica factorii de risc și resursele disponibile și pentru a contribui la construirea unui plan de intervenție adaptat nevoilor sale. Concret, în mediul școlar, asistentul social poate:

- evalua contextul familial și social al copiilor implicați în situații de violență - victime, autori și martori;
- lucra cu familia, inclusiv prin vizite la domiciliu, și o poate orienta către serviciile de care are nevoie;
- semnaliza situațiile de risc și asigura legătura cu SPAS, DGASPC, CJRAE/CMBRAE și celelalte instituții competente;
- urmări cazul în timp: dacă măsurile stabilite sunt puse în practică, dacă familia reușește să acceseze sprijinul și dacă situația copilului se îmbunătățește;
- contribui, alături de consilierul școlar și cadrele didactice, la activitățile de prevenție.

O sesizare sau o întâlnire cu părinții nu înseamnă neapărat că problema a fost rezolvată. Este important să urmărim dacă măsurile stabilite sunt puse în practică, dacă familia reușește să acceseze sprijinul

¹ Ministerul Afacerilor Interne, date SIRC „Raportare săptămânală – Structuri cu atribuții în creșterea gradului de siguranță școlară”, perioada septembrie 2025 – februarie 2026. Din total, 58,79% reprezintă infracțiuni de violență fizică.

de care are nevoie și dacă situația copilului se îmbunătățește. Acest lucru este valabil atât pentru copiii care au fost agresați, cât și pentru cei care manifestă comportamente violente și pentru copiii care asistă la astfel de incidente.

Asistentul social lucrează în complementaritate cu psihologul sau consilierul școlar, cadrele didactice și ceilalți profesioniști implicați. Psihologul poate evalua și aborda dificultățile emoționale și comportamentale, în timp ce asistentul social evaluează contextul familial și social, identifică resursele și riscurile și facilitează legătura cu serviciile comunității.

Prezența asistentului social în școală nu înlocuiește așadar responsabilitatea familiei, a cadrelor didactice, a psihologului sau a serviciilor de protecție a copilului. Ea completează intervenția acestora și contribuie la o legătură mai bună între școală și serviciile comunității.

Copilul are nevoie de o intervenție coerentă, în care fiecare profesionist își cunoaște rolul, iar sprijinul oferit nu se pierde între instituții.

Situația actuală

În prezent, asistenții sociali lucrează în principal în serviciile publice de asistență socială, în DGASPC-uri, în organizații neguvernamentale și în alte servicii sociale. Asistenții sociali sunt prezenți și în anumite unități de învățământ, inclusiv în zona educației speciale. Cu toate acestea, prezența lor în școlile de masă rămâne limitată.

Serviciile sociale gestionează numeroase cazuri și au responsabilități care nu permit întotdeauna o prezență constantă în școli. În consecință, intervenția poate începe abia după ce o situație este semnalată și transmisă către un serviciu din afara școlii. Prezența asistentului social în mediul școlar ar apropia sprijinul de copil și de familie, ar facilita comunicarea cu cadrele didactice și ar permite identificarea mai timpurie a situațiilor de risc.

Intervenția timpurie este și cea mai eficientă din punct de vedere social și economic: un caz identificat în școală și gestionat împreună cu familia previne costuri mult mai mari, legate de abandonul școlar, delinvența juvenilă sau intrarea copilului în sistemul de protecție specială.

Temeiul legal

Există deja un temei legislativ pentru exercitarea acestui rol. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 include asistentul social în categoria personalului didactic auxiliar, la art. 192 alin. (1) lit. g). Alin. (2) prevede încadrarea în sistemul de învățământ preuniversitar, ca personal didactic auxiliar, a unor profesioniști din domenii precum asistența socială, pentru sprijinirea procesului educațional printr-o abordare integrată a nevoilor copiilor și elevilor. Alin. (3) prevede stabilirea prin metodologie aprobată prin ordin al ministrului educației a procedurii și criteriilor de selecție pentru profesioniștii menționați la alin. (2).

Considerăm că este necesar ca această recunoaștere legislativă să se reflecte în posibilitatea reală de a ocupa și exercita rolul de asistent social în școli. Pentru aceasta, sunt importante clarificarea atribuțiilor, identificarea unor soluții de încadrare și finanțare și stabilirea unor modalități de colaborare cu serviciile publice de asistență socială, DGASPC-uri, CJRAE/CMBRAE și celelalte instituții relevante. Organizarea posturilor trebuie să țină cont atât de numărul elevilor, cât și de nevoile și riscurile existente în comunitățile școlare.

Contribuția CNASR

Dezvoltarea acestui rol presupune și susținerea asistenților sociali care lucrează în mediul educațional. Situațiile cu care se confruntă pot fi complexe și pot necesita colaborare interinstituțională, decizii dificile și intervenții susținute în timp. În acest context, **CNASR poate contribui prin mentorat, supervizare profesională, formare continuă și schimb de experiență**, sprijinind dezvoltarea competențelor și aplicarea unor practici profesionale responsabile, în acord cu standardele și principiile deontologice ale profesiei.

Susținem, așadar, dialogul cu autoritățile competente pentru aplicarea prevederilor legale, identificarea unor soluții de încadrare și finanțare și consolidarea colaborării dintre școală și serviciile sociale.

Violența în școli nu poate fi prevenită doar prin reacții după producerea unui incident. Copiii au nevoie de protecție, de adulți care îi ascultă și intervin la timp și de profesioniști care pot lucra atât cu ei, cât și cu familiile lor.

Nu putem cere școlii să gestioneze singură toate situațiile dificile fără să îi asigurăm acces la specialiștii de care are nevoie. Asistentul social are competențele necesare pentru a contribui la acest efort, iar rolul său în școală trebuie susținut prin măsuri concrete, resurse adecvate și sprijin profesional continuu.

Grupul de Inițiativă Tematică „Protecția copilului și familiei / Educație și prevenirea abandonului școlar”

Colegiul Național al Asistenților Sociali din România